

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

Računalna grafika

3D Stanični Automat

Ante Žužul

3. laboratorijska vježba

Zagreb, siječanj 2021.

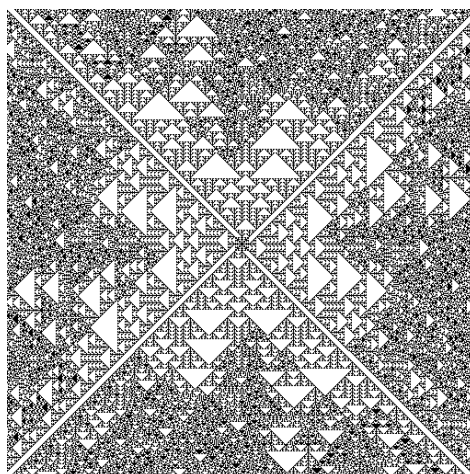
SADRŽAJ

1. Teorija	1
2. Funkcionalnost	3
3. Upute za pokretanje	5
4. Sažetak	6
4.1. HRV	6
4.2. ENG	6
5. Literatura	7

1. Teorija

Stanični automat diskretan je računski model i kao takav dio teorije automata. Stanični automat sastoji se od mreže stanica (čelija) od kojih se svaka nalazi u nekom od konačnog broja stanja. Mreža može biti proizvoljnih, ali konačnih dimenzija.

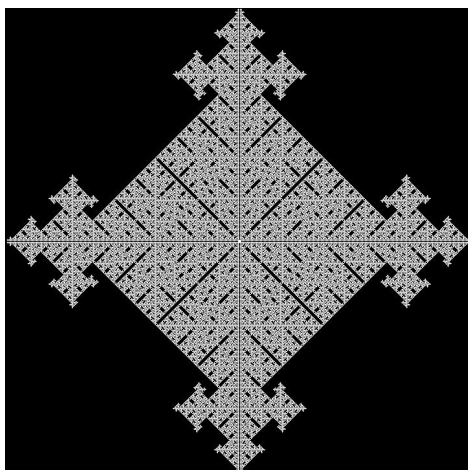
3D stanični automat proširenje je poznatijih 1D staničnog automata (Slika 1.1) i 2D staničnog automata (Slika 1.2). Umjesto da se provjerava susjedstvo s čelijama na X i Y osi, uvodi se i Z os.

Slika 1.1: Slika generirana 1D staničnim automatom.

Za svaku stanicu definiran je skup susjednih stanica. Razlika susjednih stanica u 1D i 2D može se vidjeti na (Slika 1.3). Susjedstvo može biti definirano na razne načine, a o broju susjeda ovisi rađanje, umiranje i raspadanje stanice. Najčešći tipovi susjedstava stanica u staničnim automatima su Mooreovo [1] i Von Neumannovo [3] susjedstvo. Njihove razlike u 2D i 3D mogu se vidjeti na slikama (Slika 1.4) i (Slika 1.5). Očito je da je maksimalan broj susjeda za Von Neumanna 4 u 1D i 6 u 3D, dok je za Moorea maksimalan broj susjeda 8 u 2D te čak 26 u 3D. Naravno, minimalan broj susjeda za oba tipa je 0.

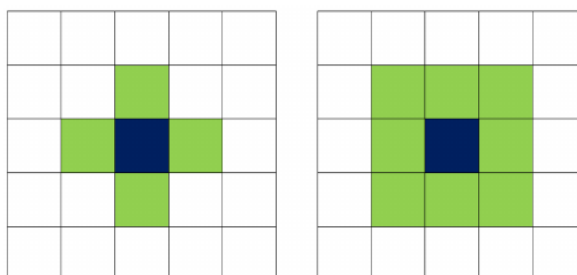
Iz načina određivanja susjedstva proizlaze pravila na kojima se temelji stanični automat. Ovisno o zadanom pravilu, a i o određenom broju susjeda, neka stanica će preživjeti, roditi se ili početi s raspadom dok konačno ne nestane.

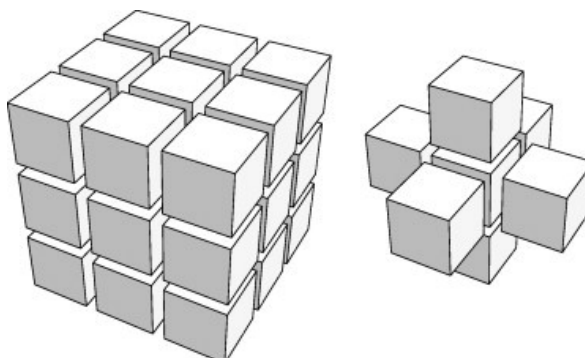
Slika 1.2: Slika generirana 2D staničnim automatom.

Slika 1.3: Usporedba susjedstva 1D (lijevo) i 2D (desno) staničnog automata.

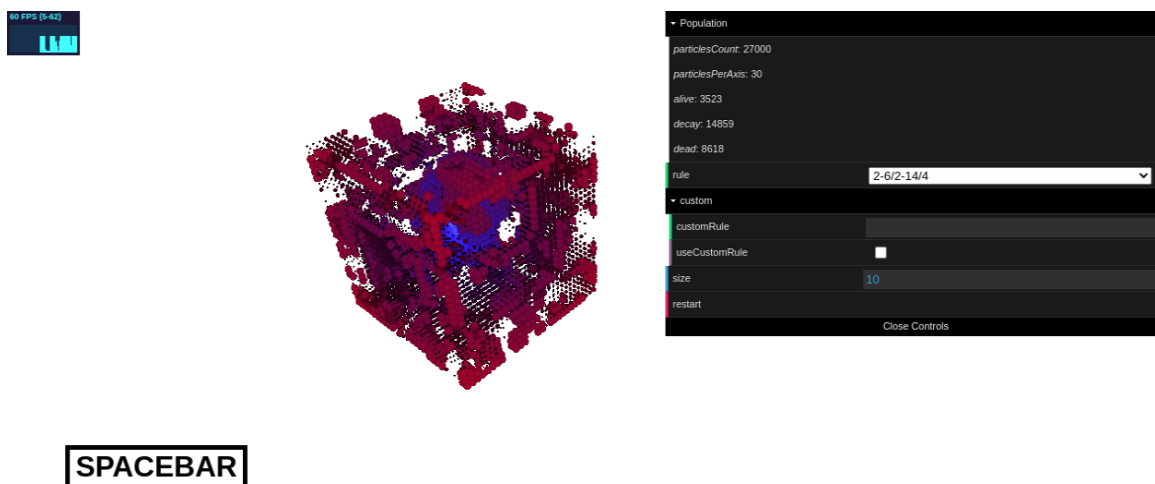
Slika 1.4: Usporedba Von Neumannovog (lijevo) i Mooreovog (desno) susjedstva u 2D.

Slika 1.5: Usporedba Mooreovog (lijevo) i Von Neumannovog (desno) susjedstva u 3D.

2. Funkcionalnost

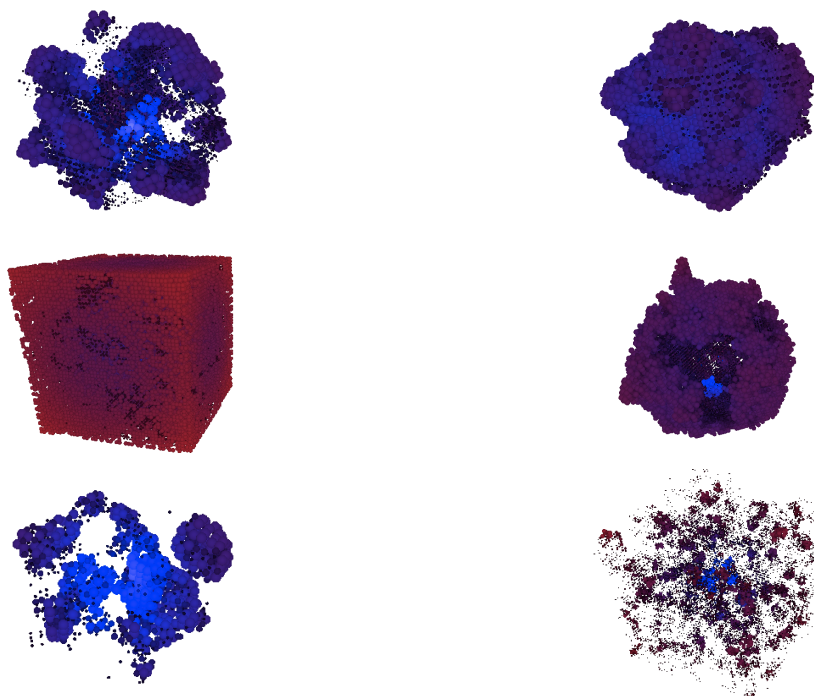
Na (Slika 2.1) može se vidjeti korisničko sučelje ostvareno **three.js** [2] - Javascript 3D bibliotekom. Sučelje omogućava korisniku odabir veličine početne populacije, odabir jednog od unaprijed određenih pravila, dodavanje vlastitog pravila te resetiranje populacije. Također, korisniku je u svakom trenutku dostupan pregled broja živih, raspadajućih te mrtvih stanica, kao i broj ukupan broj stanica u sustavu i broj stanica po koordinatnoj osi. Preživljavanje, rađanje i umiranje stanica odvija se korak po korak, a prijelaz u novi korak korisnik može pokrenuti pritiskom na 'Space' (SPACEBAR).

Slika 2.1: Prikaz korisničkog sučelja

Početna populacija je nasumična. Iako je cijeli sustav determinističan, broj mogućih oblika poprilično je velik zbog te nasumičnosti i zbog pravila koja mogu biti raznolika. Neke od zanimljivijih generiranih populacija prikazane su u nastavku (Slika 2.2).

Pravila su definirana u obliku $P/R/S$ [4] gdje P predstavlja potreban broj susjeda kako bi stanica preživjela, R potreban broj susjeda kako bi stanica oživjela, a S predstavlja broj stanja u kojima stanica može biti. Vrijednost za P ili S može biti broj (x) ili interval ($x-y$) ili kombinacija više njih odvojenih zarezom ($x,y-z$), npr. 9-26/5-7,12-13,15/5. Potrebno je upamtiti da je zbog Mooreovog susjedstva maksimalan broj susjeda 26.

Slika 2.2: Prikaz nekih od najzanimljivijih generiranih oblika.

Boje su odabrane tako da kod stanica najbližih središtu dominira plava boja, a što je stanica udaljenija od središta to je njena boja crvenija. Također, boja stanice ovisi i o stanju u kojem se nalazi, odnosno o njezinom skaliranju. Stanica će biti tamnija što više propada, odnosno što je više manja. Postupak određivanja boje jasno je vidljiv u kodu sjenčara fragmenata (Slika 2.3).

```
precision highp float;

uniform sampler2D map;

varying vec2 vUv;
varying float vScale;
varying float distance;

void main() {
    vec4 diffuseColor = texture2D( map, vUv );
    gl_FragColor = vec4(
        ( ( 0.01 / distance ) * diffuseColor.x + 1.2 * distance * diffuseColor.x ) * vScale,
        ( ( 0.01 / distance ) * diffuseColor.y + 0.0 * distance * diffuseColor.y ) * vScale,
        ( ( 0.1 / distance ) * diffuseColor.z + 0.0 * distance * diffuseColor.z ) * vScale,
        diffuseColor.w
    );
    if ( diffuseColor.w < 0.5 ) discard;
}
```

Slika 2.3: Prikaz GLSL koda sjenčara fragmenata.

3. Upute za pokretanje

Izvorni kod ovog projekta i vezane dokumentacije može se pronaći [ovdje](#).

GitHub repozitorij može se klonirati ili preuzeti kao zip arhiva (u tom slučaju treba arhivu nakon preuzimanja i raspakirati). Implementacija se može pokrenuti na dva načina:

1. **NE PREPORUČA SE** Otvaranjem **index.html** datoteke u web pregledniku
Ovaj način se ne preporuča jer je vrlo vjerojatno potrebno omogućiti web pregledniku dodatan pristup lokalnim datotekama što predstavlja mogući sigurnosni rizik.

2. Pozicioniranjem u direktorij preuzetog projekta te pokretanjem jednostavnog lokalnog servera

Iako možda zvuči komplicirano, vrlo je jednostavno. Mnogi programski jezici nude ugrađene HTTP servere. Predlažem Python server.

Nakon pozicioniranja u navedeni direktorij pokrenuti

```
//Python 2.x  
python -m SimpleHTTPServer
```

```
//Python 3.x  
python -m http.server
```

što će posluživati datoteke iz trenutnog direktorija na adresi

```
http://localhost:8000/
```

te ćete unošenjem te adrese u web preglednik pokrenuti implementaciju. Oko dodatnih uputa i nejasnoća prilikom pokretanja **three.js** aplikacija preporučam ovaj [link](#).

4. Sažetak

4.1. HRV

Stanični automat sastoji se od mreže stanica od kojih se svaka nalazi u nekom od konačnog broja stanja. Za svaku stanicu definiran je skup živih susjednih stanica o čijem kardinalitetu ovisi preživljavanje, rađanje i umiranje te stanice. Stanica u 3D prema Mooreovom susjedstvu može imati čak 26 susjeda. Pisanjem raznolikih pravila, korisnik može generirati interesantne strukture, a mogućnosti su neograničene. Boja i veličina stanice ovise o stanju u kojem se nalazi te koliko je udaljena od središta strukture. Implementacija u svakom trenutku korisniku omogućava pregled broja živih, raspadajućih i mrtvih stanica.

4.2. ENG

A cellular automaton consists of a network of cells in various states. A set of living neighboring cells is defined for each cell and on its cardinality depends the survival, birth, and death of that cell. According to Moore's neighborhood, a cell in 3D can have as many as 26 neighbors. By writing diverse rules, a user can generate interesting structures with limitless possibilities. Color and size of the cell depend on its state and distance from the center of the structure. Implementation allows user to review the number of living, decaying and dead cells in real time.

5. Literatura

- [1] *Moore neighborhood*. URL https://en.wikipedia.org/wiki/Moore_neighborhood.
- [2] *three.js*. URL <https://threejs.org/>.
- [3] *Von Neumann neighborhood*. URL https://en.wikipedia.org/wiki/Von_Neumann_neighborhood.
- [4] Softology's Blog. *3D Cellular Automata*. URL <https://softologyblog.wordpress.com/2019/12/28/3d-cellular-automata-3/>.